

prima instanță – S. Namașco
instanța de apel – D. Manole, N. Traciuc, E. Fistican

dosarul nr. 2rac-4/15

DECIZIE

29 aprilie 2015

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Nicolae Clima
Valeriu Doagă
Sveatoslav Moldovan
Nadejda Toma
Ala Cobăneanu

examinând recursul declarat de Societatea Comercială „Fascomtrans” Societate cu Răspundere Limitată

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Societății Comerciale „Fascomtrans” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Întreprinderii Municipale „Direcția Construcții Capitale” a Primăriei municipiului Chișinău, Consiliului municipal Chișinău și Primăriei municipiului Chișinău cu privire la încasarea datoriei contractuale și dobânzii de întârziere

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 03 iunie 2014, prin care a fost admis apelul declarat de Victor Puiu în interesele Consiliului municipal Chișinău și Primăriei municipiului Chișinău, casată hotărârea Judecătoriei Economice de Circumscripție din 10 decembrie 2010 și emisă o nouă hotărâre, prin care acțiunea a fost respinsă

constată:

La 20 octombrie 2009, SC „Fascomtrans” SRL a depus cerere de chemare în judecată împotriva ÎM „Direcția Construcții Capitale” a Primăriei mun. Chișinău, Consiliului municipal Chișinău și Primăriei mun. Chișinău cu privire la încasarea datoriei contractuale și dobânzii de întârziere.

În motivarea acțiunii a indicat că în baza contractului de antrepriză nr. 132/c din 24 august 2006 SRL „Fascomtrans”, acționând în calitate de antreprenor, a executat, în interesul pârâtului și a copârâților lucrările de reconstrucție a Liceului „M. Koțubinski” din str. M. Eminescu, 54, mun. Chișinău pentru care pârâtul de comun cu copârâții, conform prevederilor contractului și a deciziilor aprobate de Consiliul municipal Chișinău și Primăria mun. Chișinău s-au obligat să recepționeze lucrările executate în termenii stipulați de contract, în 15 zile după finalizare (pct. 1.5) și să plătească antreprenorului, SRL „Fascomtrans” costul lucrărilor, conform devizelor de executare a lucrărilor în sumă totală de 6518079,07 lei.

Menționează că lucrările contractate au fost finalizate în luna martie 2007, pârâtul și copârâții având obligația să le recepționeze și să perfecteze actul de recepție

finală conform contractului, însă ultimii renunță să perfecteze actul de recepție a lucrărilor și să plătească SRL „Fascomtrans” costul integral al acestora.

Afirmă că conform dispoziției de plată nr. 1649 din 12 octombrie 2006 pârâtul a achitat SRL „Fascomtrans” suma de 115218,59, inclusiv 19203,10 lei TVA.

Susține că la momentul depunerii în instanță a prezentei acțiuni datoria pârâtului față de SRL „Fascomtrans” rezultată din contractul menționat constituie suma de 6312980 lei.

Mai indică că ÎM „Direcția Construcții Capitale” a Primăriei mun. Chișinău, Consiliului municipal Chișinău și Primăriei mun. Chișinău le-a fost propusă soluția de stingere a datoriei acumulate pe cale amiabilă, însă varianta propusă a fost ignorată, fapt ce a generat adresarea în instanța de judecată.

Cu referire la prevederile art. 585 Cod civil, menționează că rata de refinanțare pe anii 2008-2009 a fost stabilită de 19 %, astfel dobânda constituie suma de 2398932,4 lei ce rezultă din următoarele calcule: 6312980,00 lei datoria x 19 % x 2 ani.

Afirmă că conform art. 619 Cod civil dobânda de întârziere constituie 1136336,4 lei.

Solicită încasarea de la ÎM „Direcția de Construcții Capitale” în beneficiul SRL „Fascomtrans” datoria pentru lucrările executate în sumă de 6312980 lei, dobânda egală cu rata de refinanțare a Băncii Naționale (conform art. 585 Cod civil) în sumă de 2398932,4 lei, dobânda de întârziere, conform art. 619 Cod civil în sumă de 1136364,4 lei și cheltuielile de judecată ce se compun din taxa de stat în sumă de 4000 lei și plata pentru asistența juridică conform contractului.

La 05 februarie 2010, SRL „Fascomtrans” a depus cerere cu privire la concretizarea pretențiilor, completarea temeiului acțiunii și circumstanțelor prin care a solicitat încasarea de la pârâții Consiliul municipal Chișinău, Primăria mun. Chișinău, ÎM „Direcția Construcții Capitale” în beneficiul SRL „Fascomtrans” următoarele plăți: datoria în baza contractului de antrepriză nr. 132/C din 24 august 2006 și a procesului-verbal de recepție a lucrărilor executate în sumă de 6402859,48 lei, datoria conform contractului de executare a lucrărilor de proiectare din 28 noiembrie 2006 în sumă de 96977 lei, dobânda egală cu rata de refinanțare a Băncii Naționale (conform art. 585 Cod civil) pe perioada de neachitare a datoriei în sumă de 2469938,24 lei, dobânda de întârziere conform art. 619 Cod civil în sumă de 807279,81 lei, cheltuielile de judecată: taxa de stat în sumă de 4000 lei și plata pentru asistența juridică conform contractului.

În motivarea cererii a concretizat că în baza contractului de antrepriză nr. 132/c din 24 august 2006 SRL „Fascomtrans”, în rezultatul achizițiilor publice, la 28 noiembrie 2006 a semnat, cu ÎM „Direcția de Construcții Capitale”, care acționa în calitate de „beneficiar” un contract de executare a lucrărilor de proiectare a lucrărilor de reconstrucție și restaurare a Liceului M. Koșubinski din str. M. Eminescu nr. 54, mun. Chișinău.

Indică că conform obiectului contractului nominalizat SRL „Fascomtrans” a executat lucrări de proiectare în sumă de 96977 lei, care constituie prețul lucrărilor aprobat de părțile contractante.

Afirmă că conform pct. 3.4 din contract ÎM „Direcția de Construcții Capitale”, urma să transfere, din limita finanțelor alocate pentru anul 2006, imediat, după semnarea contractului, la contul bancar al SRL „Fascomtrans” un avans egal cu 30 %

din prețul lucrărilor contractate. Suma restantă urma să fie achitată SRL „Fascomtrans” conform pct. 3.6 din contract, pe măsura lucrărilor îndeplinite.

Susține că SRL „Fascomtrans” a executat integral prevederile contractului, iar ÎM „Direcția de Construcții Capitale” renunță până-n prezent achitarea lucrărilor executate. Tentativele de soluționare a litigiului pe cale amiabilă s-au epuizat fără niciun rezultat, fapt ce impune revendicarea de la pârâți concomitent cu acțiunea inițială și a datoriei de 96977 lei acumulate în baza contractului din 28 noiembrie 2006.

Remarcă că a devenit necesară reevaluarea și concretizarea pretențiilor înscrise în acțiunea inițială, revendicate cu titlu de datorie directă de la pârâți care conform devizului local și a procesului-verbal de recepție a lucrărilor, constituie suma totală de 6518079,07 lei, evidențiind că această sumă alcătuiește costul final al lucrărilor de consolidare, de reparare și restaurare efectuate de SRL „Fascomtrans” la obiectul contractat - Liceului M. Koțubinski la care se adaugă și sumă de 96977 lei pentru lucrările de proiectare executate de SRL „Fascomtrans” conform contractului din 28 noiembrie 2006 alcătuind datoria pârâților față de societate în sumă de 6615956,07 lei.

Menționează că o parte din această sumă egală cu 115218,59 lei a fost achitată de către ÎM „Direcția de Construcții Capitale” antreprenorului - SRL „Fascomtrans” conform facturii fiscale nr. RY018869 din 30 septembrie 2006 și dispoziției de plată nr. 1649 din 12 octombrie 2006.

Concretizează că datoria directă a pârâților, care constă din neachitarea lucrărilor executate conform contractelor de antrepriză nr. 132/c din 24 august 2006 și celui de executare a lucrărilor de proiectare din 28 noiembrie 2006 constituie suma de 6499837,48 lei.

Susține că dobânda evaluată conform prevederilor art. 585 Cod civil legată de rata de refinanțare stabilită de Banca Națională pe perioada neachitării de către pârâți a datoriei constituie suma de 2469938,24 lei și rezultă din următoarele 6499837,48 lei datoria directă $\times$ 19 % rata de refinanțare $\times$ 2 ani termenul de achitare.

Indică că dobânda de întârziere, conform art. 619 Cod civil constituie suma de 807279,81 lei și rezultă din următoarele calcule: (6499837,48 lei datoria + 2469938,24 lei dobânda conform ratei de refinanțare) $\times$ 9 %.

Relatează că suma totală a datoriei directe și celei aferente ce urmează a fi încasată de la pârâți în beneficiul reclamantului constituie 9777055,53 lei, care urmează a fi completată cu încasarea taxei de stat achitată de reclamant la data depunerii acțiunii și costul serviciilor juridice conform contractului.

Prin hotărârea Judecătoriei Economice de Circumscripție din 10 decembrie 2010 a fost admisă acțiunea parțial, încasată de la ÎM „Direcția Construcții Capitale” a Primăriei mun. Chișinău în beneficiul SRL „Fascomtrans” datoria în mărime de 6499837,48 lei, dobânda de întârziere în mărime de 807279,81 lei și taxa de stat în mărime de 4000 lei și încasată de la ÎM „Direcția Construcții Capitale” a Primăriei mun. Chișinău în beneficiul bugetului de stat taxa de stat în mărime de 46000 lei, în rest acțiunea a fost respinsă.

Prin decizia Curții de Apel Economice din 15 decembrie 2011 a fost admis parțial apelul depus de Consiliul municipal Chișinău și ÎM Direcția Construcții Capitale și modificată hotărârea primei instanțe prin micșorarea sumei datoriei de la 6499837,48 lei până la 6312980 lei, în rest hotărârea a fost menținută

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 25 iulie 2012 a fost admis recursul declarat de către Consiliul municipal Chișinău și cererea de alăturare la recurs depusă de ÎM „Direcția Construcții Capitale”, casată decizia instanței de apel și restituită pricina spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 21 noiembrie 2012 a fost admis apelul declarat de reprezentantul Consiliului municipal Chișinău, ÎM „Direcția Construcții Capitale”, casată hotărârea primei instanțe și adoptată o nouă hotărâre prin care a fost respinsă acțiunea.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 13 noiembrie 2013 a fost admis recursul declarat de SC „Fascomtrans” SRL, casată integral decizia instanței de apel și restituită pricina spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 03 iunie 2014 a fost admis apelul declarat de Victor Puiu în interesele Consiliului municipal Chișinău și Primăriei mun. Chișinău, casată hotărârea primei instanțe și pronunțată o nouă hotărâre, prin care a fost respinsă acțiunea.

La 30 iulie 2014, SC „Fastcomtrans” SRL a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe din 10 decembrie 2010.

În motivarea recursului a invocat ilegalitatea deciziei recurate, considerând-o emisă cu încălcarea normelor de drept procedural și material.

Indică că la materialele dosarului au fost anexate contractul de antrepriză și contractul de executare a lucrărilor de proiectare, procesele verbale de recepție a lucrărilor însoțite de devizul de cheltuieli suportate de antreprenor și de facturile fiscale, care denotă volumul de lucrări executate de către recurent în favoarea intimatului, însă ultimul a achitat doar suma de 115 218, 59 lei.

Susține că martorul Ganaciuc, care exercita la acel moment funcția de director al ÎM „Direcția Construcții Capitale”, a confirmat în instanța de judecată că întreprinderea nu a avut careva pretenții față de SC „Fastcomtrans” SRL nici în privința volumului și nici a calității acestora.

Menționează că cheltuielile financiare suplimentare au fost condiționate de faptul că Liceului M. Koșubinski fiind monument de arhitectură, au fost necesare lucrări de reconstrucție, fapt ce a dus la cheltuieli financiare suplimentare prin majorarea lucrărilor de restaurare.

Recurentul mai indică că în partea motivată a deciziei din 13 noiembrie 2013, Curtea Supremă de Justiție a statuat că ÎM „Direcția Construcții Capitale” este o entitate juridică distinctă, care beneficiază în mod separat de ansamblul drepturilor procedurale garantate de legislația procesual-civilă în vigoare, fiind capabilă de sine stătător și în nume propriu să efectueze acțiuni procedurale.

Afirmă că cu toate acestea, cererea de apel examinată de Curtea de Apel Chișinău ca fiind depusă de către Consiliul municipal Chișinău și ÎM „Direcția Construcții Capitale” a fost perfectată și semnată doar de către reprezentantul Consiliului municipal Chișinău, Victor Puiu, conform procurii nr. 02-116/15 din 05 ianuarie 2011, fapt confirmat prin semnătura olografă a acestuia, nefiind totodată semnată și de reprezentanții altor participanți la proces împuterniciți prin procură, eliberată în modul corespunzător - reprezentantul Primăriei mun. Chișinău și reprezentantul ÎM „Direcția Construcții Capitale”.

Susține că astfel, în condițiile în care ÎM „Direcția Construcții Capitale” de fapt nu a declarat apel, deși anume drepturilor participantului respectiv i s-au adus atingere directă prin admiterea parțială de către prima instanță a acțiunii înaintată de SRL „Fascomtrans” cu dispunerea încasării datoriei și a dobânzii de întârziere anume de la ÎM „Direcția Construcții Capitale”, iar Curtea de Apel Chișinău a examinat apelul declarat de către Consiliul Municipal Chișinău în comun acord cu ÎM „Direcția Construcții Capitale”, rezultă că instanța de apel a examinat și a admis o cerere de apel care realmente nu a fost depusă, săvârșind astfel încălcări grave de procedură.

Remarcă că de asemenea, Curtea Supremă de Justiție a indicat că prin decizia din 21 noiembrie 2012, Curtea de Apel Chișinău a admis apelul declarat de Consiliul mun. Chișinău împotriva hotărârii Judecătoriei Economice de Circumscripție din 10 decembrie 2010 în pofida faptului că prin hotărârea atacată apelantului nu i s-a încălcat vreun drept, precum și nu i s-a adus vreo atingere obligațiilor sale. Astfel, acțiunea înaintată de către SRL „Fascomtrans” față de Consiliul municipal Chișinău a fost respinsă de către prima instanță, care în mod direct și expres a dispus încasarea datoriei și a dobânzii de întârziere în beneficiul SRL „Fascomtrans” exclusiv de la ÎM „Direcția Construcții Capitale”, iar acțiunea înaintată față de alți doi copârâți - Primăria mun. Chișinău și Consiliul mun. Chișinău fiind respinsă.

Relatează că cu toate acestea, ignorând faptele stabilite cu certitudine prin decizia Curții Supreme de Justiție din 13 noiembrie 2013, Colegiul civil al Curții de Apel Chișinău, prin decizia din 03 iunie 2014 examinează în fond apelul declarat de reprezentantul Consiliului municipal Chișinău - Victor Puiu, îl admite și dispune respingerea acțiunii SRL „Fascomtrans” ca neîntemeiată.

Invocă că, deși în cadrul dezbatelor judiciare a fost discutată de nenumărate ori chestiunea privind omiterea semnării cererii de apel de către reprezentantul ÎM „Direcția Construcții Capitale”, în textul deciziei din 03 iunie 2014 acest aspect foarte important pentru examinarea justă a cauzei nu este elucidat în niciun fel.

Indică că fiind întrebat de către instanță de ce nu a semnat cererea de apel, reprezentantul ÎM „Direcția Construcții Capitale”, Andrian Badia, a declarat în fața instanței că acest lucru a fost făcut pentru evitarea plății taxei de stat.

Adică, însăși recurentul recunoaște în fața instanței că în mod intenționat nu a semnat cererea de chemare în judecată pentru evitarea plății taxei de stat, iar instanța de apel trece cu vederea acest fapt și admite cererea de apel declarat de Consiliul municipal Chișinău în favoarea căruia prima instanță a respins acțiunea SRL „Fascomtrans”.

Menționează că deși prima instanță a adoptat o hotărâre în favoarea Consiliului municipal Chișinău, reprezentantul acestuia declară apel prin care solicită din nou respingerea acțiunii reclamantului în privința unei alte părți din proces, care nu a declarat apel, iar Curtea de Apel Chișinău îl admite și respinge acțiunea în mod repetat.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele cauzei rezultă că copia deciziei instanței de apel a fost expediată în adresa părților la 15 iulie 2014, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire nr. 2732 (f. d. 83, vol. 7).

Prin urmare, la caz se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul în termen la 30 iulie 2014.

La 05 martie 2015, SRL „Fascomtrans” a depus cerere de completare a recursului solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea în vigoare a hotărârii Judecătoriei Economice de Circumscripție din 10 decembrie 2010.

În cererea respectivă a menționată suplimentar că nu a fost somat niciodată de către intimat sau de altă autoritate să sisteze lucrările care au fost executate în conformitate cu prevederile contractuale.

Susține că afirmațiile intimatului în acest sens, sunt declarative și nu corespund adevărului, nefiind probate prin careva mijloace de probă pertinente și admisibile.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri cu privire la admiterea parțială a acțiunii, luându-se ca bază următoarele raționamente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

Fiind investită cu cererea de chemare în judecată a SRL „Fascomtrans” împotriva ÎM „Direcția Construcții Capitale” a Primăriei mun. Chișinău, Consiliul municipal Chișinău și Primăria mun. Chișinău, cu ulterioara concretizare a cerințelor, cu privire la încasarea datoriei în baza contractului de antrepriză nr. 132/C din 24 august 2006 și a procesului-verbal de recepție a lucrărilor executate în sumă de 6402859,48 lei, a datoriei conform contractului de executare a lucrărilor de proiectare din 28 noiembrie 2006 în sumă de 96977 lei, dobânzii egale cu rata de refinanțare a Băncii Naționale (conform art. 585 Cod civil) pe perioada de neachitare a datoriei în sumă de 2469938,24 lei, dobânzii de întârziere, conform art. 619 Cod civil, în sumă de 807279,81 lei, cheltuielilor de judecată ce constau din taxa de stat în sumă de 4000 lei și plata pentru asistența juridică conform contractului, prima instanță a ajuns la concluzia temeiniciei parțiale a acțiunii, admitând-o parțial.

Întru argumentarea soluției adoptate, prima instanță a reținut că înscrisurile prezentate la dosar denotă că valoarea lucrărilor calculate și revendicate de către reclamant corespund pretențiilor invocate de acesta. În același context, cu referire la prevederile art. 512, art. 513 Cod civil instanța a determinat că obligația pârâtului rezultă din contractele încheiate și este executorie.

A mai reținut prima instanță că pretențiile reclamantului în temeiul art. 619 Cod civil cu privire la încasarea dobânzii de întârziere, sunt întemeiate, pe cât cerințele invocate în temeiul art. 585 Cod civil au fost respinse.

Judecând apelul declarat de reprezentantul Consiliului mun. Chișinău și Primăriei mun. Chișinău, instanța de apel a constatat temeinicia acestuia și, casând hotărârea primei instanțe, a pronunțat o nouă hotărâre cu privire la respingerea acțiunii înaintată de SRL „Fascomtrans”.

La o asemenea soluție instanța de apel a ajuns făcând referire la prevederile art. 949 Cod civil și la pct. 2.7 al contractului de antrepriză nr. 132/C din 24 august 2006, potrivit căruia suma cheltuielilor neprevăzute din devizul de cheltuieli, beneficiarul le exclude din ofertă.

Astfel, instanța de apel a conchis că pentru admiterea cărorva devieri de la clauzele contractuale, părțile trebuiau să discute în prealabil. Totodată, pentru efectuarea lucrărilor de restaurare a unui monument de arhitectură trebuia mai întâi să fie îndeplinit un proiect avizat de Ministerul Culturii al RM și Direcția Cultură a Primăriei mun. Chișinău, ceea ce în speță lipsește.

La fel, cu referire la prevederile pct. 45 din Regulamentul de recepție a construcțiilor și instalațiilor aferente, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 285 din 23 mai 1996 care prevede că dacă părțile nu ajung la încheierea unui proces-verbal de recepție pe cale amiabilă, ele se pot adresa unei instanțe judecătorești competente, instanța de apel a reținut că SRL „Fascomtrans” nu a sesizat instanța de judecată în vederea obligării ÎM „Direcția Construcții Capitale” a Primăriei mun. Chișinău de a recepționa lucrările conform procesului verbal prezentat.

Cât privește contractul de executare a lucrărilor de proiectare din 28 noiembrie 2006, în sumă de 96977 lei, instanța de apel a reținut că la dosar nu au fost anexate careva probe ce ar demonstra elaborarea acestui proiect.

Instanța de recurs constată, însă, că atât concluziile primei instanțe, cât și a instanței de apel sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii, soluțiile date de instanțele ierarhic inferioare, în sensul suscitată, rezultând din nedeterminarea exactă a naturii juridice a obiectului în litigiu, criteriu, care presupune prin sine lămurirea completă și pe bază de dovezi certe a situației de fapt, precum și din interpretarea eronată a normelor de drept material care guvernează raportul juridic din speță.

În susținerea opiniei date instanța de recurs reține că din materialele cauzei se constată cu certitudine că la 20 iulie 2006, ÎM „Direcția Construcții Capitale” a Primăriei mun. Chișinău a plasat anunțul publicitar în Buletinul Achizițiilor Publice privind invitația de participare la licitația publică „Lucrări de reconstrucție a liceului „M. Koțiubinski”, fațada”.

Ca urmare, pentru procurarea documentelor de licitație la organizatorul licitației s-au prezentat ofertanții SRL „Dongtur”, SRL „Fascomtrans” și SRL „Rucasenerg”.

Prin Raportul de verificare nr. 3496-08-06 la proiectul de execuție „Reparația fațadei liceului „M. Koțiubinski” din mun. Chișinău” (devize), executat de Direcția verificare și expertizare a proiectelor de construcție a Agenției construcții și dezvoltare a teritoriului RM, a fost recomandat spre aprobare proiectul de execuție „Reparația fațadei liceului „M. Koțiubinski” din mun. Chișinău” (devize), cu costul de deviz total de 3 670 400 lei, inclusiv 3 584 500 lei pentru construcții montaj, acesta fiind remis în adresa ÎM „Direcția Construcții Capitale” prin scrisoarea nr. 04-1066 din 21 august 2006 (f. d. 23, verso, vol. I)

Potrivit hotărârii nr. 44 din 23 august 2006 a grupului de lucru cu privire la adjudecarea execuției lucrărilor care fac obiectul licitației publice „Lucrări de reconstrucție a liceului „M. Koțiubinski”, „fațada”, câștigător pentru execuția lucrărilor care fac obiectul licitației publice a fost desemnat SRL „Fascomtrans” cu oferta valorică de **3 710 330** lei și cu durata de execuție de 5 luni calendaristice (f. d. 227-230, vol. V).

Ca urmare, la 24 august 2006 a fost încheiat contractul de antrepriză nr. 132/C între ÎM „Direcția Construcții Capitale” a Primăriei mun. Chișinău, în calitate de beneficiar și SRL „Fascomtrans”, în calitate de antreprenor, obiectul căruia constă în efectuarea de către antreprenor a lucrărilor de construcție a fațadei liceului „M. Koțiubinski” în conformitate cu prevederile proiectului tehnic, detaliile de execuție,

standardele și prescripțiile tehnice în vigoare, iar corespunzător beneficiarul urma să recepționeze și să efectueze plata acestor lucrări.

Conform pct. 2.1 al Contractului menționat costul lucrărilor constituie suma de 3 710 330 lei, iar potrivit pct. 2.2 - volumul lucrărilor ce formează obiectul contractului, urma a fi efectuat în volumul alocat pe anul curent respectiv în sumă de 968000 lei.

Ulterior, la 05 decembrie 2006, a fost semnat Acordul adițional nr. 179/A la contractul de antrepriză nr. 132/C din 24 august 2006, între ÎM „Direcția Construcții Capitale” a Primăriei mun. Chișinău și SRL „Fascomtrans”, cu privire la micșorarea limitului alocat pe anul 2006 de la 968000 lei până la 115219 lei.

Este incontestabil și faptul că conform deciziei grupului de lucru din 24 noiembrie 2006, în urma concursului prin ofertă de preț, executorul SRL „Fascomtrans” a fost desemnat învingător al procedurii pentru efectuarea lucrărilor de proiectare la obiectivul „Reconstrucția liceului „M. Koțiubinski”, fațada, expertiza”.

Potrivit pct. 1.1 al Contractului privind executarea lucrărilor de proiectare din 28 noiembrie 2006, SRL „Fascomtrans” și-a asumat obligația de a efectua lucrări de proiectare la obiectivul „Reconstrucția liceului „M. Koțiubinski”, fațada, expertiza”, iar beneficiarul ÎM „Direcția Construcții Capitale” a Primăriei mun. Chișinău s-a obligat să recepționeze și să achite lucrările de proiectare, prevăzute de planul calendaristic din anexa nr. 1, care este parte integrantă a contractului.

Totodată, din conținutul pct. 3.1 al contractului privind executarea lucrărilor de proiectare din 28 noiembrie 2006 rezultă că suma totală a contractului a fost stabilită în mărime de 96977 lei (f. d. 58-61, vol. VII).

Instanța de recurs remarcă că din analiza cumulativă a prevederilor pct. 6.4 al contractului de antrepriză nr. 132/C din 24 august 2006 și clauzei înserate la pct. 9.6 al contractului privind executarea lucrărilor de proiectare din 28 noiembrie 2006, rezultă că ambele contracte au intrat în vigoare la data semnării lor de părțile contractante și rămân în vigoare până la data executării integrale a obligațiunilor contractuale de către părțile contractante (f. d. 10, vol. I, 59, vol. VII).

Conform prevederilor art. 666 alin. (1) Cod civil, contract este acordul de voință realizat între două sau mai multe persoane prin care se stabilesc, se modifică sau se sting raporturi juridice.

Iar potrivit art. 668 alin. (1) Cod civil, contractul încheiat legal obligă părțile nu numai la ceea ce au stipulat expres, dar și la tot ceea ce rezultă din natura lui în conformitate cu legea, cu uzanțele sau cu principiile echității.

Reieșind din prevederile normelor enunțate, se va reține că contractul încheiat legal dă naștere drepturilor și obligațiilor civile, părțile fiind ținute să execute întocmai prestațiile la care s-au obligat. Astfel, executarea prestațiilor trebuie să aibă loc în condițiile stabilite de părți în contract, în acest sens, creditorul fiind îndreptățit să utilizeze toate mijloacele juridice oferite de lege pentru a obține executarea în natură a prestațiilor datorate de către debitor.

La fel, se va specifica că potrivit principiului forței obligatorii a contractului, cel care nu și-a executat obligațiile contractuale cu bună-credință este ținut să le îndeplinească atâta timp cât contractul este valabil încheiat și nu este negat de nici una din părți.

Cu referire la prevederile enunțate, la caz se va reține că deși, în cadrul examinării cauzei a fost prezentată doar nota informativă cu privire la valoarea

lucrărilor executate pe luna septembrie 2006 în sumă de 115218,59 lei, în acest sens de către părțile contractante fiind semnat și procesul-verbal de recepție a lucrărilor executate în luna septembrie a anului 2006 în sumă totală de 115218,59 lei (f. d. 24-28, vol. I), materialul probator anexat la actele pricinii denotă incontestabil că SRL „Fascomtrans” a executat integral obligațiile asumate prin contractul de antrepriză nr. 132/C din 24 august 2006 și a efectuat lucrările de reparație la obiectivul „Reconstrucția liceului „M. Kościubinski”, fațada, expertiza”, acestea fiind finisate în luna martie 2007.

În susținerea acestei opinii instanța de recurs va reține că însuși reprezentantul ÎM „Direcția Construcții Capitale” a Primăriei mun. Chișinău, Andrian Badia în ședința instanței de apel nu a negat semnarea la 24 august 2006 a contractului de antrepriză nr. 132/C între ÎM „Direcția Construcții Capitale” a Primăriei mun. Chișinău în calitate de beneficiar și SRL „Fascomtrans”, în calitate de antreprenor cu valoarea de 3 700 000 lei, acesta invocând doar dezacordul referitor la suma devizului înaintat neîntemeiat de SRL „Fascomtrans” în mărime de 6 500 000 lei, menționând că suma indicată în devizul dat nu face obiectul contractului de antrepriză nr. 132/C din 24 august 2006, care reprezintă reparația imobilului, dar constituie costul lucrărilor de restaurare a acestui obiectiv (f. d. 30, vol. VII).

La acest capitol se vor reține și depozițiile martorului Tudor Gnaciuc, audiat în ședința de judecată a primei instanțe, care a declarat că dânsul a activat în calitate de Director interimar al ÎM „Direcția Construcții Capitale” a Primăriei mun. Chișinău în perioada 2005 – martie 2007 și că, Consiliul municipal Chișinău a alocat sume bănești pentru reconstrucția liceului „M. Kościubinski”, care, însă conform deciziei Primăriei au fost redistribuiți. Acesta a mai relatat că SRL „Fascomtrans” a fost avertizat de faptul că nu au fost alocați bani suficienți pentru efectuarea lucrărilor de reconstrucții, dar având în vedere că s-a început anul școlar, între părți s-a convenit ca lucrările să fie continuate din sursele proprii ale SRL „Fascomtrans”, aceste lucrări fiind efectuate în anul 2006 (f. d. 211, verso, vol. V).

În confirmarea faptului că lucrările de reparație a liceului „M. Kościubinski”, au fost efectuate de către SRL „Fascomtrans” în plin volum, se va reține și Raportul de Expertiză nr. 780 din 29 noiembrie 2011, efectuat în baza încheierii Curții de Apel Economice a RM din 04 octombrie 2011, expertul având la bază actele prezentate de antreprenor (contractele, devizul local, procesul verbal de recepție, facturi fiscale), precum și cercetările la fața locului la liceul „M. Kościubinski” din str. Mihai Eminescu, 54 mun. Chișinău efectuate de către expert prin verificarea volumului lucrărilor în baza fațadelor proiectate și prezentate în raportul de evaluare tehnică, precum și fotografiile acestui obiect, anexate la materialele pricinii, de până la începerea lucrărilor de reparație și după finisarea acestor lucrări.

Instanța de recurs relevă ca neîntemeiată afirmația reprezentantului ÎM „Direcția Construcții Capitale”, precum că prin scrisoarea nr. 03-07/366 din 15 februarie 2007, SRL „Fascomtrans” a fost înștiințat că obiectivul „Reconstrucția liceului „M. Kościubinski” nu este inclus în Programul de investiții capitale pe anul 2007, în legătură cu ce a fost solicitată și stoparea efectuării lucrărilor până la începutul finanțării (f. d. 29, vol. I).

Or, pe lângă faptul că intimații nu au prezentat probe care ar confirma că scrisoarea menționată a fost recepționată de către SRL „Fascomtrans”, iar ultimul respinge faptul recepționării acestei scrisori, instanța reiterează declarațiile martorului

Tudor Gnaciuc, care la acel moment activa ca director al ÎM „Direcția Construcții Capitale” și care a menționat, că având în vedere lipsa surselor financiare a beneficiarului, s-a convenit cu antreprenorul SRL „Fascomtrans” ca efectuarea lucrărilor de reparație să fie prelungită din sursele ultimului, cu ulterioara achitare de către beneficiar, aceste lucrări fiind efectuate pe parcursul anului 2006.

Instanța de recurs remarcă că aceste afirmații ale martorului coincid, de altfel, cu conținutul pct. 2.3 al contractului de antrepriză nr. 132/C din 24 august 2006, care prevede că antreprenorul va începe lucrul din surse proprii, ca ulterior acestea urmând a fi recuperate din contul beneficiarului.

Ca consecință, la acest capitol, se va reține și faptul că chiar dacă ipotetic se admite că scrisoarea a fost expediată în adresa antreprenorului SRL „Fascomtrans” la 15 februarie 2007, contractul de antrepriză din 24 august 2006 prevede că lucrările de reconstrucție a liceului „M. Kościubinski” au fost preconizate cu durata de execuție de 5 luni calendaristice, prin urmare, scrisoarea dată a fost expediată la expirarea termenului de îndeplinire a volumului de lucru preconizat conform contractului, mai mult că SRL „Fascomtrans” susține că lucrările de construcție în luna martie 2007 au fost deja finisate.

De altfel, reieșind din raporturile dintre ÎM „Direcția Construcții Capitale” și SRL „Fascomtrans”, statuate în baza contractului de antrepriză nr. 132/C din 24 august 2006, beneficiarul ÎM „Direcția Construcții Capitale” avea obligația de a urmări și verifica decurgerea lucrărilor de reparație și de a interveni prompt întru excluderea tuturor consecințelor nedorite, circumstanțe ce nu a fost demonstrate în cadrul examinării cauzei de către intimati.

La fel, se constată a fi lipsit de suport și nu poate fi reținut nici argumentul intimatului ÎM „Direcția Construcții Capitale” în sensul că lucrările de construcție efectuate de către SRL „Fascomtrans” nu au fost recepționate datorită faptului că cheltuielile au fost esențial ridicate de către antreprenor, deoarece pct. 2.7 al contractului de antrepriză direct prevede că suma cheltuielilor neprevăzute de devizul de cheltuieli, Beneficiarul le exclude din ofertă.

Mai mult, că odată cu finisarea lucrărilor de reparație SRL „Fascomtrans” a solicitat prin mai multe cereri recepționarea lucrărilor de construcție și achitarea costului lucrărilor, fiind prezentat procesul-verbal de recepție finală și devizul de cheltuieli, însă beneficiarul ÎM „Direcția Construcții Capitale” nu a reacționat nici într-un mod, nu a ieșit la fața locului și nu a constatat volumul și calitatea lucrărilor de construcție și nu a înaintat față de SRL „Fascomtrans” careva pretenții în scris cu privire la rebuturi sau abateri contractuale de către antreprenor, deși avea o astfel de obligație.

Or, prevederile pct. 1.5 al contractului de antrepriză nr. 132/C din 24 august 2006, direct stipulează că în termen de 15 zile de la data finalizării lucrărilor, părțile întocmesc și semnează actul de recepție, iar în caz de depistări de rebuturi sau de abateri contractuale, Beneficiarul refuză semnarea Actului de recepție până la lichidarea acestora de către Antreprenor.

Numai după adresarea SRL „Fascomtrans” în instanța de judecată, ÎM „Direcția Construcții Capitale” a înaintat, la 20 ianuarie 2010, o solicitare în adresa Inspecției de Stat în construcții cu privire la verificarea volumului și costului lucrărilor executate la obiectivul liceul „M. Kościubinski”, iar la 22 februarie 2012, adică peste 4 ani de la expirarea termenului prevăzut de contractul de antrepriză, a fost întocmit un proces-

verbal de examinare la fața locului prin care s-a menționat neconformitățile și neajunsurile lucrărilor de construcție efectuate de către SRL „Fascomtrans” la liceul „M. Koțiubinski” (f. d. 52-57 vol. 7).

Instanța de recurs conchide, însă, că nici răspunsul Inspecției de Stat în construcții nr. 34/I-4 din 01 februarie 2010 și nici procesul-verbal de examinare la fața locului din 22 februarie 2012, reținute, de altfel, de către instanța de apel ca temei de respingere integrală a acțiunii, nu atestă temeinicia exonerării ÎM „Direcția Construcții Capitale” a Primăriei mun. Chișinău de la plata obligațiilor contractuale în limita sumei de 3 710 330 lei, prevăzută de contractul de antrepriză nr. 132/C din 24 august 2006.

Asta deoarece din conținutul scrisorii Inspecției de Stat în construcții rezultă că ambele părți contractuale, adică și beneficiarul ÎM „Direcția Construcții Capitale” și antreprenorul SRL „Fascomtrans”, dar nu numai antreprenorul SRL „Fascomtrans”, după cum invocă intimații și instanța de apel, au încălcat prevederile legale la executarea lucrărilor de construcție la obiectivul liceul „M. Koțiubinski”.

Mai mult că prin procesul-verbal de recepție a lucrărilor executate în luna septembrie a anului 2006 în sumă totală de 115218,59 lei (f. d. 24-28, vol. I), beneficiarul a acceptat și a recepționat o parte din lucrările efectuate de către SRL „Fascomtrans”, prin urmare ÎM „Direcția Construcții Capitale” a acceptat efectuarea lucrărilor de reparație a liceului „M. Koțiubinski” în baza raportului de verificare nr. 3496-08-06 la proiectul de execuție „Reparația fațadei liceului „M. Koțiubinski” din mun. Chișinău” (devize), executat de Direcția verificare și expertizare a proiectelor de construcție a Agenției construcții și dezvoltare a teritoriului RM și a contractului de antrepriză nr. 132/C încheiat la 24 august 2006 între ÎM „Direcția Construcții Capitale” a Primăriei mun. Chișinău, în calitate de beneficiar și SRL „Fascomtrans”, în calitate de antreprenor.

În raport de împrejurările menționate, instanța de recurs conchide că acțiunea SRL „Fascomtrans” urmează a fi admisă în parte și anume, în mărimea costului lucrărilor ce formează obiectul contractului de antrepriză nr. 132/C din 24 august 2006 încheiat între ÎM „Direcția Construcții Capitale” a Primăriei mun. Chișinău, în calitate de beneficiar și SRL „Fascomtrans”, în calitate de antreprenor, obiectul căruia constă în efectuarea de către antreprenor a lucrărilor de construcție a fațadei liceului „M. Koțiubinski, care, conform pct. 2.2, constituie suma de 3 710 330 lei.

Totodată, având în vedere că conform facturii fiscale nr. RY0188869 din 30 septembrie 2006 și ordinului de plată nr. 1649 din 12 octombrie 2006, ÎM „Direcția Construcții Capitale” a Primăriei mun. Chișinău a achitat în beneficiul SRL „Fascomtrans” suma de 115218,59 lei (f. d. 13-14, vol. I), suma dată urmează a fi exclusă din suma de 3 710 330 lei, respectiv datoria ce urmează a fi achitată de către ÎM „Direcția Construcții Capitale” a Primăriei mun. Chișinău în beneficiul SRL „Fascomtrans” în baza contractului antrepriză nr. 132/C din 24 august 2006 constituie 3 595 111,41 lei.

La fel, instanța de recurs relevă că din materialele dosarului rezultă cu certitudine că ÎM „Direcția Construcții Capitale” nu a efectuat careva achitări în beneficiul SRL „Fascomtrans” nici în baza contractului privind executarea lucrărilor de proiectare din 28 noiembrie 2006, încheiat între ÎM „Direcția Construcții Capitale” în calitate de beneficiar și SC „Fascomtrans” SRL, valoarea cărui este de 96977 lei.

Colegiul va reține ca neîntemeiat argumentul instanței de apel precum că la materialele dosarului lipsesc date care ar confirma executarea lucrărilor de proiectare de către SRL „Fascomtrans” conform contractului menționat, deoarece executarea de către SC „Fascomtrans” SRL a acestor lucrări în valoare de 96977 lei se confirmă prin devizul pentru lucrările de proiectare pentru reparația fațadelor clădirii liceului „M. Kociubinski”, prezentat de către SRL „Fascomtrans” (f. d. 60 vol. VII), care conține, de altfel, ștampila umedă a ÎM „Direcția Construcției Capitale”, fapt care nu a fost contestat de către intimați.

Prin urmare, fiind în prezența când atât contractul de antrepriză nr. 132/C din 24 august 2006, cât și contractul privind executarea lucrărilor de proiectare din 28 noiembrie 2006 încheiate între ÎM „Direcția Construcției Capitale” a Consiliului mun. Chișinău și SRL „Fascomtrans” sunt valabile și acționează până la moment, iar lucrările de reparație și de proiectare, stabilite prin contractele menționate, au fost executate de către SRL „Fascomtrans”, antreprenorul este îndreptățit de a solicita executarea de către ÎM „Direcția Construcției Capitale” a Primăriei mun. Chișinău a obligațiilor contractuale și de a achita în beneficiul antreprenorului sumele, ce constituie valoarea acestor contracte, astfel suma datoriei constituind 3 692 088,41 lei.

În susținerea opiniei enunțate vin și prevederile art. 512 alin. (1) Cod civil care indică că în virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestații, iar debitorul este ținut să o execute. Prestația poate consta în a da, a face sau a nu face.

La fel, și prevederile art. 513 alin. (1) Cod civil prescriu că debitorul și creditorul trebuie să se comporte cu bună-credință și diligență la momentul nașterii, pe durata existenței, la momentul executării și stingerii obligației.

Iar dispozițiile art. 572 alin. (2) Cod civil statuează că obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul și în momentul stabilit.

În ceea ce privește critica referitoare la aplicarea prevederilor pct. 45 din Regulamentul de recepție a construcțiilor și instalațiilor aferente, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 285 din 23 mai 1996, reținute, de altfel, și de instanța de apel, instanța de recurs constată că acest text legal se referă, în mod imperativ, la etapa de recepție a lucrărilor de construcție recunoscute de către beneficiar ca executate de antreprenor, împrejurare care în speța dată lipsește.

Distinct de cele constatate mai sus instanța de recurs reține ca neîntemeiate pretențiile SRL „Fascomtrans” cu privire la încasarea datoriei în sumă de 6 402 859,48 lei, conform devizului prezentat.

În susținerea unei asemenea opinii, instanța de recurs va reține că din conținutul pct. 1.2 al Contractului de antrepriză nr. 132/C din 24 august 2006 rezultă că pentru executarea obiectului contractului, antreprenorul utilizează toate materialele necesare conform devizului de cheltuieli (anexa nr. 1), iar conform pct. 1.3 schimbul materialelor utilizate la efectuarea construcției obiectivului se coordonează de către antreprenor preventiv cu beneficiarul, în acest sens încheindu-se un proces-verbal.

La fel, pct. 5.6 al contractului respectiv indică că toate modificările, în caz dacă acestea vor exista, trebuie să fie mutual convenite, perfectate în formă scrisă și semnate în mod corespunzător de reprezentanții autorizați ai ambelor părți, iar pct. 6.1 și 6.2 menționează că devizul de cheltuieli și scrisoarea de garanție de bună execuție a contractului sunt parte integrantă a acestui contract.

În speță, au relevanță prevederile art. 668 alin. (3) Cod civil, conform căror contractul poate fi modificat sau rezolvit numai în conformitate cu clauzele sale ori prin acordul părților dacă legea nu prevede altfel.

Totodată, potrivit prevederilor art. 949 alin. (1) Cod civil, în cazul necesității depășirii esențiale a devizului, antreprenorul este obligat să informeze imediat clientul despre acest fapt. Nerespectarea unei astfel de obligații acordă clientului dreptul de a cere rezilierea contractului și repararea prejudiciului cauzat sau eliberarea lui de obligația acoperirii cheltuielilor ce depășesc devizul convenit.

Din interpretarea textului legal citat, instanța de recurs reține că în situația în care antreprenorul nu a respectat dreptul beneficiarului de informare a acestuia cu privire la majorarea esențială a devizului de cheltuieli, beneficiarul este eliberat de la obligația acoperirii cheltuielilor ce depășesc devizul convenit.

Sub acest aspect, având în susținere prevederile normei enunțate, fiind necontestat că devizul prezentat ÎM „Direcția Construcției Capitale” de către SRL „Fastcomtrans” în valoare de 6 402 859,48 lei depășește esențial costul lucrărilor prevăzute de pct. 2.1 al contractului de antrepriză, care, după cum a fost deja menționat, constituie suma de 3 710 330 lei, antreprenorul SRL „Fastcomtrans” era obligat să informeze imediat ÎM „Direcția Construcției Capitale” despre acest fapt, pe când la materialele pricinii lipsesc probe ce ar confirma că devizul de cheltuieli majorate a fost coordonat între părți.

Mai mult ca atât, după cum a susținut și reprezentantul ÎM „Direcția Construcției Capitale” în cadrul examinării cauzei în fond, obiectul contractului de antrepriză nr. 132/C din 24 august 2006, constituie reparația clădirii liceului, pe când din devizul prezentat de către SRL „Fastcomtrans” reprezintă cheltuieli ce țin de restaurarea clădirii liceului „M. Kościubinski”.

Prin urmare, la caz au relevanță prevederile art. 69 alin. (2) și (5) al Legii privind achizițiile publice, care indică că autoritatea contractantă nu are dreptul să mărească volumul bunurilor, lucrărilor și serviciilor, stabilit de contractele încheiate, pentru a evita efectuarea unor noi achiziții, cu excepția cazurilor prevăzute de prezenta lege.

Operatorul economic execută necondiționat clauzele contractului încheiat, respectând cerințele de calitate și prețul stabilit. Neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor contractuale atrage după sine răspunderea operatorului economic conform legislației și clauzelor contractului.

Ca consecință, se constată că SRL „Fascomtrans” pe propriul său risc și-a asumat responsabilitatea lucrărilor de restaurare a obiectivului liceului „M. Kościubinski”, cu depășirea esențială a costului lucrărilor prevăzut de contractul de antrepriză.

Mai cu seamă la acest segment instanța de recurs va reține și pct. 2.7 al contractului de antrepriză, care expres prevede că suma cheltuielilor neprevăzute de devizul de cheltuieli, Beneficiarul le exclude din ofertă.

Astfel fiind se constată a fi neîntemeiată susținerea recurentului SRL „Fascomtrans” precum că devizul de cheltuieli s-a majorat datorită faptului că obiectul contractului și anume fațada liceului „M. Kościubinski” este un monument de arhitectură la care a fost necesară efectuarea unui volum de lucrări suplimentare.

Mai mult decât atât, prin scrisoarea din 28 decembrie 2007 Ministerul Culturii și Turismului al RM, a informat SRL „Fascomtrans” că imobilul din str. M. Eminescu,

54, este inclus în „Registrul monumentelor de importanță națională și municipală” aprobat prin Hotărârea Parlamentului RM nr. 1531 din 22 iunie 1993 și face parte din nucleul istoric al mun. Chișinău (f. d. 52, vol. I).

Prin urmare, pentru efectuarea lucrărilor de restaurare, în sensul invocat de către SRL „Fascomtrans”, era necesară aprobarea unui proiect elaborat conform normelor și cerințelor în domeniu, ținându-se cont de rezultatele investigațiilor științifice și expertiza stării tehnice a edificiului, coordonat obligatoriu cu Ministerul Culturii.

În această ordine de idei, instanța de recurs conchide că SRL „Fascomtrans” a depășit volumul și devizul de cheltuieli la lucrările de reparație a clădirii liceului „M. Koțiubinski” cu încălcarea atât a prevederilor legale aplicabile cazului, cât și a celor contractuale, fapt ce indică la netemeinicia cerinței în mărime de 6 402 859,48 lei.

În același timp, este cert și faptul că înaintând acțiunea în judecată SRL „Fascomtrans” a solicitat și încasarea dobânzii de întârziere pentru perioada neachitării datoriei contractuale conform prevederilor art. 585 și 619 Cod civil.

Astfel, conform prevederilor art. 619 alin. (2) Cod civil, în cazul actelor juridice la care nu participă consumatorul, dobânda este de 9% peste rata dobânzii prevăzută la art. 585 dacă legea sau contractul nu prevede altfel. Nu este admisă proba unui prejudiciu mai redus.

Iar potrivit art. 585 Cod civil, în cazul în care, conform legii sau contractului, obligația este purtătoare de dobândă, se plătește o dobândă egală cu rata de bază a Băncii Naționale a Moldovei dacă legea sau contractul nu prevede o altă rată.

Conform prevederilor art. 617 alin. (1) Cod civil, dacă nu execută obligația în urma somației primite după scadență din partea creditorului, debitorul se consideră în întârziere ca urmare a somației.

Raportând prevederile normelor enunțate la caz, instanța de recurs relevă că din conținutul contractului de antrepriză nr. 132/C din 24 august 2006 nu rezultă o dată limită de executare a obligației de achitare a plăților pentru lucrul efectuat de antreprenor, la fel, nici din conținutul contractului privind executarea lucrărilor de proiectare din 28 noiembrie 2006, nu rezultă un asemenea termen.

Prin urmare, la caz dobânda de întârziere se va calcula reieșind de la data înaintării către ÎM „Direcția Construcții Capitale” a cererii prealabile, care este 11 iunie 2009 și care poate fi echivalată cu punerea în întârziere a debitorului.

Or, deși în cererea dată este menționat că SRL „Fascomtrans” a mai adresat o pretenție față de ÎM „Direcția Construcții Capitale” la data de 05 noiembrie 2008, la materialele dosarului o astfel de probă lipsește.

La fel, instanța conchide că, în circumstanțele cauzei examinate, această dobândă urmează a fi calculată până la data înaintării cererii de chemare în judecată, adică până la 20 octombrie 2009, astfel că suma dobânzii calculate constituie 215051,47 lei.

Cât privește pretenția SRL „Fascomtrans” cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată compuse din plata taxei de stat în sumă de 4000 lei și plata pentru asistența juridică conform contractului, instanța de recurs relevă că aceasta este parțial întemeiată, or din materialul probator rezultă că prin ordinul de plată nr. 7 din 22 iulie 2009, reclamantul a achitat suma de 4000 lei, cu titlu de taxă de stat, pe când

suportarea cărorva cheltuieli pentru asistența juridică nu este confirmată prin probe pertinente.

Astfel, având în susținere prevederile art. 94 alin. (1) CP care indică că instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârâtului—proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului, în coraport cu suportul probatoriu anexat la dosar, instanța de recurs conchide că ÎM „Direcția Construcții Capitale” urmează să restituie și suma de 4000 lei achitată de către SRL „Fascomtrans”, cu titlu de taxă de stat.

Pe cale de consecință, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit consideră ca neîntemeiat argumentul recurentului precum că de fapt ÎM „Direcția Construcții Capitale” nu a declarat apel, cererea de apel fiind semnată doar de către reprezentantul Consiliului municipal Chișinău, Victor Puiu, deoarece, din materialele pricinii rezultă incontestabil că atât Consiliul mun. Chișinău, cât și Primăria mun. Chișinău au statut pe parte în proces, prin urmare, după cum corect a reținut și instanța de apel, conform art. 360 alin. (1) lit. a) CPC sunt în drept să declare apel părțile și alți participanți la proces.

Mai mult că conform prevederilor contractului de antrepriză mijloacele financiare pentru efectuarea reparației clădirii liceului „M. Koțiubinski” urmau a fi alocate de către Consiliul mun. Chișinău.

Față de cele ce preced și având în vedere că circumstanțele pricinii au fost stabilite de către instanțele judecătorești inferioare și nu este necesară verificarea suplimentară a cărorva dovezi, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe și de a emite o nouă hotărâre, prin care a admite parțial acțiunea SRL „Fascomtrans” împotriva ÎM „Direcția Construcții Capitale” a Primăriei mun. Chișinău, Consiliului municipal Chișinău și Primăria mun. Chișinău cu privire la încasarea datoriei contractuale, dobânzii de întârziere și cheltuielilor de judecată și de a încasa de la Întreprinderii Municipale „Direcția Construcții Capitale” a Primăriei municipiului Chișinău în beneficiul Societății Comerciale „Fascomtrans” Societate cu Răspundere Limitată suma datoriei în baza contractului de antrepriză nr. 132/C din 24 august 2006 în mărime de 3 595 111,41 lei, în baza contractului din 28 noiembrie 2006 privind executarea lucrărilor de proiectare în mărime de 96977 lei, suma dobânzii de întârziere de 215051,47 lei, precum și taxa de stat în mărime de 4000 lei.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b), art. 445 alin. (3) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de Societatea Comercială „Fascomtrans” Societate cu Răspundere Limitată.

Se casează integral decizia Curții de Apel Chișinău din 03 iunie 2014 și hotărârea Judecătoriei Economice de Circumscripție din 10 decembrie 2010 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Societății Comerciale „Fascomtrans” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Întreprinderii Municipale „Direcția

Construcții Capitale” a Primăriei municipiului Chișinău, Consiliului municipal Chișinău și Primăriei municipiului Chișinău cu privire la încasarea datoriei contractuale și dobânzii de întârziere și se pronunță o nouă hotărâre, prin care:

Se admite parțial acțiunea Societății Comerciale „Fascomtrans” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Întreprinderii Municipale „Direcția Construcții Capitale” a Primăriei mun. Chișinău, Consiliului municipal Chișinău și Primăria mun. Chișinău cu privire la încasarea datoriei contractuale și dobânzii de întârziere.

Se încasează de la Întreprinderea Municipală „Direcția Construcții Capitale” a Primăriei municipiului Chișinău în beneficiul Societății Comerciale „Fascomtrans” Societate cu Răspundere Limitată suma datoriei în mărime de 3 692 088 (trei milioane șase sute nouăzeci și două mii optzeci și opt), 41 lei și dobânda de întârziere în mărime de 215051 (două sute cincisprezece mii cincizeci și unu), 47 lei, iar în total suma de 3 907 139 (trei milioane nouă sute șapte mii una sută treizeci și nouă), 88 lei.

Se încasează de la Întreprinderea Municipală „Direcția Construcții Capitale” a Primăriei municipiului Chișinău în beneficiul Societății Comerciale „Fascomtrans” Societate cu Răspundere Limitată suma taxei de stat în mărime de 4000 (patru mii) lei.

În rest acțiunea Societății Comerciale „Fascomtrans” Societate cu Răspundere Limitată se respinge.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Nicolae Clima

Judecătorii

Valeriu Doagă

Sveatoslav Moldovan

Nadejda Toma

Ala Cobăneanu